

A hirdetések ára:

Négy hasábos petit sor

1-szer 6 kr

2-szer 5 kr

3-szor 4 kr

Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr

Nyiltérben egy sor 10 kr.

Az előfizetés ára:
1883 januártól egész évre . 8 frt.
fél évre 4 frt.
„ „ negyed évre . 2 frt.

PÉCS

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelen hetenkint kétszer:
szerdán és szombaton.

Szerkesztés: Mária-utca 1. sz.
Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.
Kapható a kiadóhivatalban, **Valentin Károly** könyvkereskedésében, **Traub B. és társánál**, **Böhm M.** könyvtőlénél Király-utca-

Pécs, július 3-án.

A keresztény vallás nem antiszemita. Mit mond az antisemitizmus? „A Talmud vallásrökölési tanait követő zsidók a keresztény népek ellenségei, a kereszténységnek veszedelme, s ez oknál fogva a keresztény társadalomból kiszorítandók, vagy legalább is ezidőszerint élvezett polgárjogaikban megszorítandók.” Ilyen elv a kereszténységgel nem azonosítható. A kereszténység a szeretet vallása s lényegében türelmes. Az antisemitizmus a gyűlölet hirdetője s lényegében türelmetlen.

„Szeresd felebarátodat, mint ten magadat.” „Felebarátod minden ember kivétel nélkül.” Ezt mondja az Irás, nem tévén különbséget zsidó és nem zsidó között. Ellen-ségeinkre nézve pedig azt tanítja „Szeres-sétek ellenségeiteket, jót tegyetek azokkal, kik titeket gyűlölnék és imádkoztak azok-ért, kik titeket üldöznek, és rágalmaznak, hogy legyetek fiai a ti mennyei Atyátok-nak, ki napját felderíti a jókra és gonoszokra, esőt ad az igazakra és hamisakra.” Mi ezen tanok és az antisemitizmus között érintkezési pontot nem találunk s épen azért a kereszténységet és antisemitizmust nem csak hogy nem azonosítjuk, hanem összefér-hetlennek s az antisemitizmust keresztény ellen-senek találjuk. Ha tehát kárhozzátjuk az

antisemitizmust, ezt kereszténységünknek élénken átérzett tudatában cselekeszszük.

A kereszténység alapítója nem kevésbé ismerte a zsidó népet, mint az antisemiták. Ő maga is a farizeusok ármányainak esett áldozatul. És mit tett? Talán felhasználta hatalmát e faj megsemmisítésére? Utolsó órájában imádkozott érettk. S a kath. egyház mit tesz? Ugyancsak nagypénteken nyilvánosan imádkozik a zsidókért. Pápa Ő Szentsége csak nem régiben hely-telenítette a zsidóüldözést. A kereszténység valóban nem antisemita.

De ha a kereszténység nem antisemita, mi akkor az antisemitizmus, mely egy népet nem csak képesnek tart minden gonosz-ságra, hanem valóban gonosznak is bélye-geszt azért, mert az a nép zsidó? Az anti-semitizmus egy képtelenség, mely saját hibáiból eredő bajaiért mást vonszol felelős-ségre, és nem állja a bárány szerepét ját-szani, csak azért, hogy magát prédának, el-lenét farkasnak tüntetve fel, álhókságát maga és mások előtt indokoltá tegye. Hibáit melyekből bajai erednek, nem javítani, ha-nem inkább szeremesés versenytársát láb alól eltenni törekszik. Evégből aztán a népek szenvedélyeihez fordul, igazat, gyűlöl, a pol-gárok nyugalmát, jó egyetértését feldulja, a haza békéjét veszélyezteti.

Az antisemitizmus lényegében ép oly veszélyes és felforgató elv, mint az inter-nationale és nihilizmus, mert közös alapjuk a jog uralmának romjain a szám és erőszak uralmát emelni fel, sőt amazoknál még ve-szélyesebb, mert szent álarcotot, a vallás ál-arczát ölti magára.

Kiket ér a vád, kik az antisemiták? Az antisemiták egy kalap alá nem foghat-ók. Vannak közöttük olyan emberek, ki-keket csak reflexió hiánya, vagy épen túlaradó buzgalom visz az antisemita táborba. Mo-tivumaik alapokban nélkülözök a rossz szán-dékok. Adja az ég, hogy soha el ne jöjjön az idő, midőn ezek maguk is visszaborzadva az eredményektől, tört szívvel mondják: „Hiszen én csak jót akartam!” Az a buz-galom, ha még oly nemes motivumokból ind-ul is ki, de ha mértéket nem ismer, türel-metlenséggé s ez veszedelmmé válik. Az evangéliumi ember, ki földjébe csak jó ma-got vetett, de abban a konkoly is megter-mett, nem azt az utasítást adta kérdező szolgálainak, hogy irtsák a konkolyt, hanem hogy engedjék mindkettőt felőni az aratá-sig. Ki mondhatja azt, hogy az aratás ide-je itt van? Ó, ha a történelem türel-metlenci előre látták volna, hogy türelmet-lenek százados polgárháboruba sodorja Európát, s a nemzetek felerésze kölcsönös gyilkolásban vész el egymás csapásai alatt.

A „Pécs” tárczája.

Az új szakácsnő.

„Ugy-e nem felejtesz el semmit Károlykám?”

„Elfelejteni? mit?” Kérdé a megszólított a legnagyobb zavarral, míg Katicza, a neje, e kérdésre kétségbeesve, össze-csapta kezeit.

„De Károly” kiáltá „csak nem feledtet el már is megbízásaimat?”

„Gyermekeim,” mondá, miatt kezével zsebében egy elveszett keztyü után kotorászott, „épen nem felejtettem el, de e pillan-atban csakugyan nem emlékszem tisztán, mit

„Az osztrigákat!”

„Ah, igen az osztrigákat!”

„És két meter zephyrt!”

„Igaz!”

„Egy bérkocsit tíz órára a vasúthoz rendelni, hogy nővéredet a városból ide hozza.”

„Hisz' igaz! Ép ma várjuk őt. Jó, hogy emlékeztettél.”

„És egy tuczat keztyüt, néhány kiló szőlőt, tortát és befőttet a „sarok boltból,” no meg azután egy leányt, leányt is küldj.”

„Egy — mit?”

„Egy leányt Károly, egy mindenes leányt. Lotti rögtönösen megbetegedett, így haza küldtem s csak nem lehetek el cseléd nélkül, kivált, ha társaságot várunk. Jól tudjon főzni és felszolgálni.

Károly, a férj, végre elment, hogy a kilenc órai vonattal a városba siessen. Fejében rengeteg khaosz uralkodott, melynek egyes kimagasló pontjai gyanánt a szőlő, zephyr, bérkocsi, osztriga, torta és egy mindenes leány kavargtak.

A fiatal menyecske mondhatni tragikus kétségbeeséssel rohant a konyhába, hol egy csinos, fiatal ember térdre ereszkedve a tűzhely paraszát fujta. Arca itt-ott komos volt s komikus tekintettel nézegetett körül.

„Nos?” kérdé.

„Elimár, tudsz tengerirák-levest főzni?”

„Mint egy szakács.”

„És kávét?”

„Kitűnőt. Bécsben tanultam.”

„Én majd mandula tortát sütök. Így majd csak összetákolunk egy reggelit mire Károly unokahuga megérkezik. Ami természetesen az ebédet illeti.”

„Nos?” kérdé a szurkos képű fiatal ember.

„Nos, azt bizzuk a véletlen szeren-csére” sohajtá Katicza.

„Ott sétál az udvaron egy pompás tyuk,” jegyzé meg Elimár, „ha megfoghat-nám s leölhetném, mindjárt lenne pecsenyénk, vagy”

„Ah Elimár, talán tyuk fricassét is ké-szithetnél?! Koppasztottal már csirkét?”

„Nem.”

„Akkor nem is tudod mit beszélsz!”⁴ jegyzé meg Katicza kétségbeesve.

„Oh igen” bizonyítá a leendő szakács művész. „Hagyma, zeller, só, bors”

„Ostobaság” szakítá félbe Katicza „bontsd fel legalább e rákot s kiméj meg az általad feltalált konyha receptektől. Jobban érted te a költészetet s politikát, mint a konyha titkait, s mégis nem tudom mit csinálnék most nélküled?”

A rák még nem volt kibontva, a mandulortát tésztaja sem megkeverve, midőn csengettek.

„Ki az?” kérdé Katicza.

„Itt lakik Cserhalminé?” hangzott külről, míg Katicza e pillanában egy kis utitáskát, egyszerű fekete ruhát s még egyszerűbb uti plaidet látott a megfigyelő ablakon keresztül.

„Hála Istennek, ez az új leány” gondolta magában s gondolatban köszönte Károlynak gyors intézkedését. „Lépj be ked-vesem” szól s az ajtót feltárta „örülök, hogy oly pontos. Nem, ne itt tegye le hol-miját, a cselédszoba a konyha mellett van.

ha előre látták volna a vérözönt, mely kilenczven évvel ezelőtt a francia verpaidok politikai türelmetlenség miatt elfolyt, saját könnyeikkel oltották volna el az első máglyát, melyet az első türelmetlenség meggyújtott.

Az antisemiták tömegét e felizgatott nép képezi. A tömeg, mely ha egyszer mozgásba jó, akarva, nem akarva, viszi magával a kit útjában talál. A néptömeg, mint a történelem mutatja, nem sokat gondolkodik, megfontolás nélkül megy neki annak, kire, mint bájának okozójára, először mutatnak. A tömeg fanatizálásában főszerepet játszik a képzelet. A reális valóság nagyon hideg arra, hogy a népet tűzbe hozza, hanem kell, hogy a valóhoz bizonyos mérvű illúzió is járuljon. A tömeg csak olyanért jön tűzbe; mi valamivel több a természetnél. Ne játszuk a nép képzelődésével, ne hitessünk el véle babonás dolgokat, mint minő a keresztény vér használata, mert olyanról olvastunk a történelemben eleget, ki a népet felizgatni tudta, de olyanról nem olvastunk, ki a fanatizált tömeget tetszése szerint megállítani elég hatalmas lett volna. Ha egyszer az áradat megindul, vajjon meg fog-e állapodni a zsidóknál és nem fog-e evés közben jött étvágygyal fordulni más társadalmi osztályok felé, melyek vagyona szintén áhítozás tárgyát képezi.

Az összes felelősség terhe az antisemiták vezéreit és felbujtóit illeti. Vannak örvények, melyeket az ember nem mérni, vannak jellemek, melyekbe nem mer hatolni, félve, hogy ott sok sötétséget és sok borzasztót talál. E jellemeket, mint a mélységet fedő bűri, csalogató jelszavak: jog, erkölcs, szabadság takarják. De ezek csak olyan fegyverek, melyeket az illetők maguk javára kihasználnak ugyan, de aggodalom nélkül török össze, ha az ellenfél veszi kezébe azokat. Ezeket kapacitálni lehetetlen. Itéletüket azonban ók sem fogják elkerülni.

Mi az antisemitizmussal szemben határozott állást foglaltunk már akkor, mikor Kossuth ezirányú levelét közöltük. Álláspontunk most is az. Mondhatja bárki, hogy nem helyes, fiat sibi! De a ki mást is meg akar hallgatni, mint saját boldogító, kedves zsidóüldöző ültöztéseit, olvassa el a francia, angol, német sajtót, valami keveset tán ezekre is lehet adni, ha a magunk magyar lapjai proféták nem is lehetnek hazájukban.

Az olyan beszédet pedig, hogy az a magyar sajtó zsidópénzen van megvéve, vagy a kormány politikáját mozditja elő, midőn az antisemitizmus ellen küzd: egyszerűen bambaságnak nyilvánítjuk. Tehetünk mi róla, ha nem tetszik valakinek elhinni rólunk, hogy senkinek a világon nem állunk szolgálatában, lekötöztetve se zsidónak, se kormánynak, se senkinek nem vagyunk, hanem kimondjuk elveinket, meggyőződésünket, akár tetszik zsidónak, kormánynak, valakinek, akár nem. Ha boldogít az valakit, hogy bennünket bérenczeknek kürtöl, miért ront-uk a kedvét?

Hirdetmény. Pécs szab. kir. város választó kerület központi választmánya részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az 1882-ik évre szóló választói névjegyzékének hivatalból összeállítására az 1874. évi XXXIII. t. cz. 30-dik §-a alapján kiküldött kiigazító bizottság munkáját befejezvé, a bel-, síklós-, szigeti- és budai külvárosokról külön szerkesztett s ezen központi választmány által is felülvizsgált névjegyzékek a hivatkozott törvény 43. és 53. §-ai illetőleg az 1876. évi XVIII-ik t. cz. 2-ik §-a szerint folyó 1883-ik évi július hó 5-dik napjától, ugyan e hó 15. bezárólag terjedő időközben, a városház iktatói hivatalában, a város hatósága egyik tagjának jelenlétében közszemlére kitétetnek, mely idő alatt azok mindenkor reggeli 8 órától 12 óráig bárki által is betekintethők, és ugyan ezen napok délutáni 2 órájától 6 óráig lemasolhatók.

Együttal a hivatkozott törvény 44-ik §-a alapján közhírré tétetik az is, hogy az eként összeállított névjegyzékek ellen

netán teendő, a központi választmányhoz címzett s kellő okmányokkal felszerelt irásos felszólamlások, a fenti órák alatt, a névjegyzék kitélt napjától egész július hó 15-ik napjának délutáni 6 órájáig bezárólag terjedő időközben nyújthatók be, a választók névjegyzékének felügyeletével megbízott hatósági tagnál, ki azokat azonnal beiktatni s arról kívánatra elismervényt adni köteles.

Ezen határidő alatt beérkezett felszólamlások pedig a választási törvény 53-ik §-a szerint f. é. július hó 16-tól egész 25-ig bezárólag, mindenkor reggeli 8 órától 12 óráig, és délutáni 2 órától 6 óráig lesznek ugyan a már fentebb említett helyiségekben betekintethők, mely határidőn belül azokra az, ki a kérdés alatti törvény 44. §-a szerint felszólalni jogosítva van, minden egyes esetben külön és írásban észrevételeit beadhatja. Később teendő felszólamlások, illetőleg a már beérkezett felszólamlásokra tett észrevételek a törvény értelmében visszautasítottak.

Kelt Pécsen 1883 évi június hó 25-én tartott közp. választmányi ülésből.

A központi választmány.

Szabályrendelet a Baranyavármegyében létező vendéglőkben, korcsmákban, italmérsi helyiségekben s a szesz italok kicsinybeni eladásával foglalkozó kereskedésekben kiszolgáltató szesz italok ára iránti követelések fejében bíróilag megítélhető hitelről.

1. Oly helyeken, hol a község határában csak egy korcsma van, ide számítatván a község által gyakorolt időközi italmérés is, a bíróilag megítélhető legnagyobb hitel öt forintban állapíthatik meg.

2. A több korcsmával, vendéglőkkel, italmérsi helyiségekkel s a szesz italok kicsinybeni eladásával foglalkozó kereskedésekkel bíró helyeken az egyes fogyasztónak bíróilag megítélhető legnagyobb hitele, minden egyes italmérsi üzletre nézve, a három forintot meg nem haladhatja.

3. A községeken kívül levő utzáli csárdák s egyéb italmérsi helyiségekben a bíróilag megítélhető legnagyobb hitel két forintnál több nem lehet.

4. Ezen szabályrendelet minden községben a szokott módon kihirdetendő s minden italmérsi helyiségben a vendégek által könnyen látható helyen, magyarul és az illető község jegyzőkönyvi nyelvén kifüggesztendő s olvasható állapotban tartandó. Azon vendéglős, korcsmáros vagy ital-

Jöjjön, oda vezetem. Mindjárt lesz dolga.“

Cserhalminé elől ment s az új leány követte kissé zavart arccal.

„Mi a neve?“ kérdé Cserhalminé leereszkedőleg.

„Mi a nevem? Martha“ válaszolá a jövevény zavarodottan.

„Martha“ ismétlé Cserhalminé ajk-pittyesztve, „ah, mily csunya név. Inkább Lizinek foglak nevezni. Jó bizonyítványaid vannak gyermekem?“

„Azt hiszem igen“

„Kissé nagyon kiöltözködött állásodhoz képest“ jegyzé meg Cserhalminé a leányt végig mérve, „de csak van bőröndödben egyszerűbb ruhád?“

Az idegen szép kék szeméit a fiatal emberre függeszté, ki kőtennyel derekán szörnyen erőlködött az óriás rákot szétfeszégetni.

„Szakácsot tart asszonyom?“ kérdé Martha. Cserhalminé büszkén felelmedett „oh nem“ válaszolá, „ez ur fivérem, Elimár, ki oly jó volt a ráklevés elkészítésénél segédkezni.“

„De Elimár ur nem jól csinálja“ mondá az új leány „ilykép soha sem fog sikerülni a húst kifejteni fejéből. Engedje, hogy megmutassam hol kezdje uram.“

S ügyes ujjakkal fejté ki Martha a rákot úgy, hogy Elimár egy bravóval adta jelét megelégedésének.

„S most Lizi, megmutatom hol áll minden s önére bizom, hogy 11 óráig egy jó villásreggelit készítsen. Férjem unokahugát várom ez időre s óhajtanám, ha eddig minden a legjobb rendben lenne.“

„Előbb a rákot elkészítem“ szakítá meg Elimár, „mit megkezdtem, be is végzem. De azért ne ijedjen meg Lizi, majd vigyázzok, hogy ne legyen utjában.“

Katicza lopva megfenyegette fivérét, de ez nem törődött vele.

Fél óra múlva Elimár az étterembe rohant, hol nővére ép az edényt rendezgette. „Katicza“ kiáltá Elimár, „valódi drágakő, gyémánt, legtisztább vizű gyémánt. Biztosítlak, hogy nem mindig volt szakácsné. Shakespearét idéztem egy alkalommal, de nem emlékeztem pontosan melyik részből, s ő rögtön mondta a folytatását, miközben szeméi fénylettek s arca rózsás lett.“

„Idézetek Shakespearéből“ nevetett Cserhalminé, „egy közönséges mindenes leánytól!“

„De mondom neked“, bizonyítá Elimár komolyan, „hogy ő nem közönséges műveltségű mindenes leány.“

„S én meg nem hiszem, hogy egy mindenes leány művelt lehessen.“

Pont 11 órakor a reggeli behozatott, de a várt bérkocsi a vendéggel nem érkezett.

„Mily bosszantó, Cserhalmi kisasszony

bizonyára lekészt a vonatról. Mennyire haragítani fogja Károlyt. Nekem ugyan mind egy bármikor jó, ily szakácsné mellett zavart sem fog okozni.“

Három órakor felhordatott az ebéd, mihez teljesen kimelegedve Károly is megérkezett.

„Hol van ő?“ kérdé.

„Kicsoda?“ kérdé Katicza „Unokánövéréd még nem jött meg.“

„Nem jött meg?“

„Nem.“

Cserhalmi könnyebben lélekedett.

„Hál' Istennek!“

„Hál' Istennek? Kedves Károly talányokban beszélsz.“

„Nos gyermekem, megfeledeztem az osztrigákról, a zephyről, meg a cselédről.“

„Megfeledezte?“

„Igen. — Nos, érted már?“

„De Károly, a földogról, a cselédről még sem feledezte meg. Hisz' pompás szakácsnéit küldte.“

„Én senkit sem küldtem kedvesem, szavamra mondom nem is gondoltam rá, csak most jutott eszembe.“

„De hát ki küldte akkor a szabadítót?“

„Csengess neki“ mondá Elimár „ki tudja, hátha valami család, ki a jó alkalmat felhasználva majd elemel valamit“ s türelmetlenül csegett.

mérő, ki ezen s. rendeletét nem teljesíti, a községi szegény-alap javára 50 frtj terjedhető pénzbüntetéssel fog büntettetni.

5. Jelen szabályrendelet folyó évi július hó elsejéig lép életbe.

5204/alisp. E szabályrendelet a n.mélt. magy. kir. belügyminiszterium f. é. május 28-án 31042 III. b. sz. a. kelt rendeletével jóváhagyatván, ezennel kihirdettetik és mihezartás végett kiadatik.

Kelt Pécsért, 1883. június 12-én.

Jeszenszky Ferenc,
alispán.

Polgári leányiskolánk.

(Ajánljuk a közönség és hatóság figyelmébe.)

(sch.) A jelen század második felében mintegy önként felmerült s mindinkább terjeszkedő politikai s socialis napi kérdések között, a nő kérdés bizonyára olyan, mely eltekintve a szokásos túlzásoktól — gondosabb megfontolást érdemel, mint bármelyik másik; mert a társadalmi rend és államok fennállását veszélyeztető munkáskérdésnek ez csak egyik kinövése, ága s bárhogy üzünk is belőle gunyt, bárhogy demonstráljuk is, hogy a nő kezébe csak a főzőkanál s törülköző rongy való, végre is a gyakorlati életből eredő szükségesség rá fog kényszeríteni oly módok s eszközök gondoskodni, melyekkel a nők behatóbb nevelését, általános műveltségét s esetleg az önfenntartásra kívánt önállóságot s munkaképességet előmozdítjuk, biztosítjuk.

Ezt követeli a folyton terjedő kultúra teremtette élvezetek s ezekhez formált igények, s élvezési vágyunk, melyek munkánk s szerzési képességünkkel semmi arányban sem állanak; ezt követeli az általános védkötelezettség, mi mellett elkerülhetlen, hogy a nő ne bírjon annyi önállóság s képességgel, hogy szükség esetében, ha a férj, meglehet hónapokra, évekre távozni kénytelen, a nő ne teljesítse az üzlet felügyeletét, vezetését, megmentvén így azt a végbuktástól s megmentvén magát is, családját is a nyomortól; ezt kívánja a családi élet összehangzása, boldogsága, miután e kettőnek alapja első sorban a nő műveltsége, józan gondolkodása, melynek birtokában mindig meg fogja találni a helyes utat, férjét boldoggá tenni, őt a család fenntartási gondjai-

ban — ha kell tetteleg is támogatni és sohasem kívánni oly vágyak s szeszélyek teljesítését, melyek anyagi erejüket túlhaladják; ezt parancsolja a nő ama természetes rendeltetése, hogy mint anya gyermekeinek első nevelője, mely felelősségterhes feladatnak azonban csak akkor tehet eleget, ha maga is részesült a kornak megfelelő nevelésben s kiképzésben, ha önállóan, szabadon tud gondolkodni, ha akarata, jelleme szilárd; ezt feltételezi a családalapítás lehetősége s közérköleség, mely minden társadalmi rend alapja, mert hisz a legtöbb férfi csak azért irtózik a nőüléstől, mert tudja, hogy keresményével nem képes állásának megfelelően nőt s családot eltartani, a mikor a nő, a helyett, hogy szolgolna a viszonyokkal, megelégednék szerény helyzetével, nemcsak hogy maga is munkára képtelen, de még annyi követelések s igényekkel lép föl, melyek mellett családi boldogság lehetetlen s ha aztán a váru várt férj elmarad, s a pipere s könnyű életmód utáni vágy pedig erősebb az erkölcsi érzetnél, következik az erkölcsi bukás, minek nyomaival ma már oly roppant mértékben uton-utólen találkozunk.

Ezek s hasonló indokok voltak rugói azon mozgalomnak, mely vagy 15 év óta folyton sürgette egy polgári leányiskolánk Pécsért való föllállítását. S a szóval s írással hirdett terv végre minden kiesínyes s tisztatlan intriga ellenére valósult. Ezelőtt két évvel megnyitott polgári leányiskolánk első osztálya s már folynak az előkészületek, hogy a jövő tanévvel a III. osztályt meg lehessen nyitnani.

Mit művelt, mily eredményt mutatott föl e nagy horderejű intézetünk rövid két év alatt, arról meggyőződhetek mindazok, kik a múlt napokban megtartott zárvizsgákon jelen voltak. A növendékek sokat, nagyon sokat tanultak, ismeretükük természetesen s alaposan tágított, feleleteik okosak, megfontolva s öntudatosak voltak, s helyes ítéletre engedtek következtetni. Az így nevelt s tanított nők szellemi látókora sokkal tágasabb és tisztább lesz, a jót, szépet és magasztosot magáért a jó, szép és magasztosért fogják kedvelni s követni, a munkát pedig, melyet a bőven kiállított tárgyak után ítélni, kellő alaposággal üzték, szeretni fogják, mert jól tudják, hogy az élet boldogsága nem a ledérség, tunyaság s pipereben rejlik, hanem hogy a munka, az egyszerűség s megelégedettség az, mi a jót és boldogságnak első föltételé.

Mindezek után azért azon kérelemmel fordulok egy hatóság, mint a szülőkhöz, támogassák, fejlesszék e horderejében ma még kiszámíthatlan zsenge intézetét, mely városunk legszebb díszkertje, melyben legszebb s legnemesebb virágaink díszlenek. Kérve kérjük a szülőket, ne engedjék magukat elámitani senki által s küldjék leánykáikat ez intézetbe, hová már az elemi iskola IV. osztályából átléphetnek s melynek négy évi tanfolyamainak elvégzése fölképesíti föllíslegessé teszik majdan azokat a hírhedt „varróiskolák” látogatását, a hol már oly gyakran terelgetett egy-egy serdülő leányka addig egészséges gondolkodása ferde irányba.

De hogy ez lehetséges legyen s a szülők csakugyan igénybe vehessék gyermekeik számára ez intézet előnyeit, áldását, az iskolai hatósághoz is van szerény kérésünk.

És e szerény kérelem a tandíjra vonatkozik. Nem akarom a jelen alkalommal feszegetni, vajjon egyáltalában helyese-e közzétételekben tandíjt szedni, de hogy az semmi körülmény között sem helyesíthető, hogy oly intézetben mely az általános műveltség szolgálatában áll s az egész közönség adójából tartatik fenn, a tandíj oly magasra legyen kiszabva (évi 30 frt.), a melyen a világon hasonló intézetben sehol sincs s minek megfizetése szerényebb polgároknak nézve lényegesen lehetetlen — az iránt városunkban nincs nézetkülömbőség. Mi e ma-

gas tandíj elvi következménye, nem kívánom érinteni, mert érzi s tudja azt minden józan gondolkozó s végre is eklatans példa rá az intézet növendékeinek csekély száma, noha annak létesítését mindenki, de főképp a közép osztály, örömmel üdvözölte. Azt fogják erre mondani, hogy hisz a szegény úgy sem fizet, az felmentetik. Igaz, csakhogy a szegény és vagyonos közt még nagyon sokan vannak ám, kik felmentést nem kaphatnak, de ilyent kémi is az álszegen tartja vissza s így mintegy kényszerítve vannak gyermekeiket az intézettől távoltartani. Pécs városa, ki annyit áldoz nevelési czélokra, nem szorul e néhány száz forintnyi tandíj összegre s azért biztosak vagyunk, hogy ebben még az idén fog változás történni s csak akkor fog ez intézet igazán azzá lenni, amivé hogy legyen — mindannyiunk óhaja.

Továbbá kérem kell az iskolai hatóságot, hogy az új tanerők kinevezésével tartsa szemelőtt a szakképzettséget s ne engedjen megint a protekcio pressiójának, mi annál inkább lehetséges s kívánatos, mert van az országban igen számos oly tanerő, kik kellő előképzettség mellett az összesen 5 évi képezdei tanfolyamokat nyilvános intézetben kitünően végeztek, s így eredményes működésre kellő garanciát is nyújtanak, s kikkel nem is fognak oly keserű tapasztalatokat tenni, mint a milyeneket tettek — a multban.

S midőn most e rövid felszólalásomat befejezve, a közönség figyelmét a polgári leányiskolára újból felhívom, édes kötelezettség teljesítik, a mikor e zsenge intézetünket s annak a jövőben, ezélnak megfelelő fejlesztését nagy. kir. tanácsos s polgármesterünk kiváló figyelmébe ajánlom, ki mindenért tud lelkesülni, miben a város szellemi vagy anyagi előnyét látja, s kinek buzgó-ságának s erélyének ugys köszönhető az intézet létrejötte.

H i r e k.

Halálozás. Következő gyász jelentést vettük: Obetko Zsigmond és neje szül. Godány Krisztina és gyermekeik Károly, Ilka, (annak férje Horváth József és gyermekük Gizella) Gyula, Aloisa, Dezső, Gizella és Izabella mélyen szomorodott szívvel jelentik felejtetlen leányknak, illetve testvérüknek segítő és nagyvőnének Obetko Vilámnak f. 1883. é. június 30-án d. u. 3 órakor hosszas szenvedés után élete 21. évében történt gyászos kimúltát. A boldogultnak hüll tetemei hétfőn július 2-án d. u. 5 órakor tetették a protestáns szertartás szerint a budai-külvárosi közsirkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra. Béke hamvaira!

Cziglányi Béla pécsi kir. törvényszéki bíró sajtóperében, melyet annak idején olvasóinkkal megismertettünk, a napokban döntött végleg a m. kir. kuria. Vádlott Sztoeczek Károly szabadkai lapszerkesztő, a ki az esküdtsek Cziglányi bíró ellen a szabadkai lapban szórt rágalmas és becsületértés miatt minden vádponton nézve vétkesnek mondott ki s a bíróság kilenez havi fogházra és 500 frt pénzbüntetésre, ha pedig ezt meg nem tudná fizetni, újabb száz napi fogházra ítél, az ítélet ellen semmisségi panasszal élt, melyet azonban a kuria, mint teljesen alaptalan, elvetett, így vádlott a ráért büntetést kénytelen elszenvdeni.

Nagybecsü ereklyének van birtokában a „Pécsi Dalárda,” melyet Hölzl Ferenc, a pécsi székesegyház karnagya ajándékozott neki. Ez Beethoven hajfűrtje. Három jó barát, akkor még zsenge ifjak, várta szorongó-kebellet a kikerülhetetlen csapás hírére, mely 1827. évi márczius 27-én 1/4 6 órakor este a művész világot csakugyan befutotta: Beethoven nincs többé! Dr. Schmidt Agoston későbbi elnöke a bécsi „Männeresangs-Verein”-nek, S z a u t e r

Néhány pillanat múlva a leány belépett s mosolyogva meghajtá magát.

Cserhámi meglepetve kiáltott fel.

„Ah, hisz ez Martha, mokahangom Mártha!” s karjai közé zárva, számtalan csókbal halmozá.

Katicza veres lett mint a pipacs.

„S én együgyű, azt hittem, hogy ő az új szakácsné!”

„Nos, ha szükség van reá, ugy szakácsné is vagyok. Ne vedd tehát rossz néven, hogy e tréfát üztem veled, mely megérkezéseimkor oly esábitón kínálkozott. Holnap majd megtanítlak néhány szakácsitokra, megmutatom, hogy kell mandula crémet, chokoladetortát készíteni . . . Elimár is tanulhat.”

Mindnyáján az asztalhoz ültek s jóízűen fogyasztották az ebédet, mit Martha ügyességének köszönhettek. Elimárnak szolgálni kellett.

Másnap együtt mentek a közvetítő intézetbe s fogadtak szakácsnét, kinek sem különös nevelése nem volt, sem Shakespeare-ből nem idézett.

„Nem mondtam Katicza, hogy Lizi drágakó, a legtisztább vizü gyémánt?”

Elimár négy hét múlva eljegyezte Mártthát.

Ego.

Antal költő és Hölzl Ferenc volt a három jó barát. A gyászoló kis-társaság Szauntert küldte ki, hogy győződjék meg személyesen a szomorú halorról. Szaunter küldetéséből csakhamar hazatért, igazolta a csapatát, mely a művészetet érte s egyszersmind könyvező szemekkel vett ki egy gondosan kezelt kis csomagot zsebéből, felnyitotta s megmutatta társainak: egy hajfűrt volt; Szaunter elmondta, hogy a halottas szobában egy ollót pillantott meg, ezzel egy pillanat alatt levágta a nagy halott fejről a fűrtöt s azt elrejtve, távozott a szomorú helyről. A becses emlék Hölzl Ferenczre bízott, aki később a pécsi székesegyház karnagya lett s most is az. Hölzl ur az ereklyét a „Pécsi Dalárdá”-nak ajándékozta, mely azt, valamint, Dr. Schmidt Agost igazoló okiratát, üvegszekrényben drága műtárgyként őrzi. — Mint értesülünk, külföldi utjában magával viszi a „Pécsi Dalárda”-t és hajfűrtöt, egy a négyszer kivívott győzelem tanujleit, a nyert díjakat s mindezeket legalább egy napra kiállítja ott, a hol hangversenyezni fog.

Rajzkiállítás. Mult pénteken volt, mint azt olvasóinknak már jeleztük, a főreáliskolai rajzkiállítás s ez minden tekintetben jól sikerült. A rajznak, mint oly tárgyának, mely par excellence a műzés fejlesztője, nagy jelentősége van a reáliskolai oktatásban s ezért örömmel konstatáljuk, hogy Irinyi szaktanár úr jól fogta föl feladatát s helyes irányban vezette a tanulók munkásságát. A kiállított rajzok mindannyian korrektek s a tanulók kiváló mechanikai ügyességéről tesznek tanúságot, sőt némelyek már bizonyos művészi fejlettséget mutatnak. Különösen kitűnnek Szalay nyolczadosztályú növendék aquarelljei, melyek oly szabatosak, hogy készítőjük elérte a legmagasabb fokot, melyet a középiskolai tanulásban elérni lehet. Az osztályok közül különösen kitűnik a negyedik osztály, mely annyi rajzot készített, hogy mintegy dominálta a tért s bármerre fordultunk, mindegyik a negyedik osztály rajzaival találkozunk. Különösen kiemelendők e csoportban Ziegler tanuló rajzai, így különösen fejalakzatai. Igaz ugyan, hogy a kiállított rajzok összes száma aránylag nem nagy, de tekintetbe kell vennünk, hogy az első osztály nem tanul rajzolni, a második és harmadik osztály pedig a dolog természeténél fogva kezdő, s végül a nyolczadik osztálynak már június elején volt érettségi vizsgálata, úgy hogy ez utóbbi osztály tanulói már nagyobbára elutaztak: azért a kiállításnál túlnyomóan csak a IV.—VII. osztályok szerepelhettek, a mi eléggé megmagyarázza a kiállítás aránylag csekély terjedelmét. A közönség e kiállítás iránt élénk érdeklődést tanúsított s tömegesen látogatta azt, a mi indokoltá teszi azon óhajunkat, hogy hasonlóan sikerült kiállítással a következő években is találkozunk.

A pécsi gymnasium értesítője megjelent s szerkesztőségünkhöz beküldött. Az értesítőt Dr. Szalay Alfréd állította össze, kitől is ennek elején egy szép hangon tartott értekezés „A szülő és tanterfő” foglalt helyet. Azután a tanári kar névsora következik az egyes osztályonként beosztott s feldolgozott órandékkal. Az ezt követő önképző köri jelentésből kivesszük, hogy a főgymnázium 7-ik és 8-ik osztályának növendékei közül 50-en alakíták meg 1882. év szeptember 17-én a jelen iskolai évre az önképző-kört. E lelkes ifjak ezen évben is dícséretes buzgalommal karolták fel az önképzés nemes eszméjét: a nemzeti nyelvben, irodalomban s az egyes tudományágakban való önművelést. A kör működését Verbóczy István tanár ur vezérelte, ki az alakuló gyűlésen az ifjaknak ez uttal is főleg az iskolai tanulmányokkal összhangzásba hozandó, komoly irányú s kitartó munkásságot ajánlotta, úgy, hogy a kör működése csak mintegy kibővítése, kiegészítése legyen az iskolai tanulmányoknak. A tagok működésének eredményét 52, részben tudományos

mű képezte. A kör közgyűlésein tudományos értekezések, tanulmányok olvastattak fel, és pedig: a) „Morus Tamás jelleme”, Wallerstein Bódog 8-ik oszt. tanulótól. b) „Wassington élete”, Stark Miksa 8-ik oszt. tanulótól. c) „A földnek tengelye körül való forgása”, Baader Gusztáv 7-ik oszt. tanulótól. d) „Mely vonások bizonyítanak az ősmagyarok nemes jelleme mellett?”, Engel Kálmán 8-ik oszt. tanulótól. e) „Hunyadi János élete és jelleme”, Késmárky István 8-ik oszt. tanulótól. A kitűzött jutalmdíjakat és pedig a casinót Tallián Andor, a Deák Ferencz félélt Koller Béla, a Verbóczy István félélt Stenge Ferencz, a Budai Béla félélt Baader Gusztáv, a Horváth Agoston félélt Vajai István, a Koczián Sándor félélt Neymayer Dezső, a Kramer Antal félélt pedig Lösch Antal nyerték el. A kör könyvtára 895 művet tartalmaz 1318 kötetben. — Az értesítő végén az érdemsorozatok vannak egybeállítva, ugyszintén a statisztikai táblázatok.

Zárvizsga. A mult napokban tartattak a Porgesz E. által föntartott kereskedelmi középiskola záróvizsgálatát. Ez intézet egész esendben, neszletlenül folytatja működését és nem igen részesül azon meglevő érdeklődésben, melyet a vizsgálatok alkalmával fölmutatott eredmény után méltán várunk lehetne. Pedig ez intézet, ha kellő támogatásban részesítettnek, fontos tényező lehetne városunk kereskedelmi viszonyaiban. Az intézet ez évben három rendes és egy előkészítő osztályból állt s ezeket 28 növendék látogatta, a mi tekintettel arra, hogy városunknak hét virágzó középiskolája van, elég nagy szám. A tanítás teljesen szakavatott kezekben van, a mennyiben a kereskedelmi tanokat maga az igazgató, a kereskedelmi jogot egyik helybeli ügyvéd, a többi szakokat pedig 6 reáliskolai, I. gymnasiumi s I tanítóképzői tanár adja elő, a mely körülmény elég garantíát nyújt, hogy az oktatás a követelményeknek szigorúan megfelelő. Már pedig az előadott tantárgyak száma igen nagy, mert a tanítás 3 nyelven, földrajzon, történelmen s természetrajzon kívül — mint melyek az általános műveltséget biztosítják — kiterjed a kereskedelmi viszonyok minden irányára, úgy mint előadatik a kereskedelmi számtan, áruismeret, kereskedelmi ismeretlevezés, vegyi iparműtan, könyvvitel, nemzetgazdaság s kereskedelmi jogtan. Öszintén kívánjuk, hogy az intézet tovább is működhesseik s évről évre szebb eredményeket mutathasson föl; de egyuttal az iránta való érdeklődés, nemkülönbön látogatottsága is növekedjék s lelkes vezetője morális jutalmát kapja jóirányu törekvéseinek.

Kirándulás. A pécsi I. veterán és betegsegélyező egylet 1883. évi július hó 8-án az üszöghri erdőben, alapítókéjének gyarapítására jótékonyezélű sorsjáték és táncszalag egybekötött kirándulást rendez. Belépti díj 30 kr, melyhez egy drb sorsjegy díj nélkül adatik; 10 éven alóli gyermekek 10 kr belépti díjat fizetnek. A kirándulás alatt a pécsvárosi zenekar fog működni. Este 6 és 7 óra közt 8 nyeremény-tárgy nevezetesen: egy arany pesétt-gyűrű, egy ezüstóra, szintén egy ezüst óra, egy pár arany ingomb, és egy női pesétt gyűrű, egy arany medaillon, egy arany kereszt, egy pár fülbevaló fog kisorsoltatni. A nyereménytárgyak Engeszer Miklós úr aranyműves kirakatában megtekinthetés végett kitéve lesznek. Sorsjegyek 10 kr-ával kaphatók. Belépti, ugy sorsjegyek előre váltathatók Engeszer Miklós, Böhm C. F. szigetesi külvárosi kereskedő és Muldini Lukács üvegárus uraknál; — a kirándulás napján pedig 40 kr-ával a jéztárnál. Kedvezőtlen idő esetében a kirándulás f. é. július hó 15-én tartatik meg.

Laktanya építés. Mint biztos forrásból értesülünk, a honvédelmi m. kir. miniszter beleyezését adta a Pécssett építendő honvéd kaszárnya tervéhez, s csak a törlesztésre vonatkozó tervezeteket óhajtja előbb

láttni. Az ügy már ily stadiumban lévén, biztos reményünk lehet, hogy ezen, a befektetett tőkét oly nagy mérvben kamatoztató építkezés legközelebb megindul s így a megvalósulásához közeledik.

Nagy hadgyakorlatok. Az őszi idény beálltával nagyobbszerű hadgyakorlatokra van kilátása a pécsi határnak. Augusztus elején ugyanis ezredünk kaposvári zászlóaljja, a 44-ik ezred, továbbá a 23-ik ezred egy zászlóalja és a 7-ik huszár ezred fognak Pécssett összpontosítottatni, hogy együttesen végezzék vegyes fegyvernemű hadgyakorlatokat. Ezek végeztével, szeptember hó elsején az 52 gyalogezred Pécssett állomásozó két zászlóalja a törzsszel és zenével együtt Budapestre utazik, hogy a 13 napig tartó hadosztály gyakorlatokon részt vegyen. A budapesti nagy hadgyakorlatok után egyik pécsi zászlóalj alkalmasint helyőrséget cserél, ugyszintén hirben van, hogy a mobil zászlóalj Boszniába helyeztetik.

Jég. A mult kedden estefélre ismételtlen zápor jéggel keverve tett kárt a siklósi határban. Az erős esőzések miatt különösen sok kárt szenvednek a magasabb fekvésű szőlők, egy a lapályban a most is víz alatt álló rétek és vetések.

A harkányi fürdőben mai napig a fürdő vendégek száma 899. — Passansoké 1262 személy volt.

A siklósi tan- és leánynevelő intézet évi záróvizsgáját július hó 5-én reggeli 8 órától fogja a községi polgári iskola termében megtartani, melyhez a szülők és érdeklődő tanúgy barátokak tisztelettel meghívja: az intézet tulajdonos.

Tanügy. Vettük a siklósi polgári fiu iskola ez évi értesítőjét. A kis füzetbe össze állított jelentésből kiemeljük, hogy a jelen iskolai év folyama alatt vette át az iskolaszék az iskola alapja javára Vajda Jánostól hagyományozott vagyon, mely az 1882. évi december 31-én lezárt kimutatás szerint pénzben, értékpapirokban és becserék szerint felvett fekvőségben összesen 74,279 frt 23 krt tett ki. Az iskola vagyonát ezenkívül Siklós nagyközség 50,000 frtos alapítvány, az iskolai épület 6000 frt becserékben és az iskolai leltár szerint 992 frt 35 krt érv felszerelés képezi. E szerint az iskola összes vagyona 131,271 frt 58 krt tesz ki. Az intézetben mint rendes tanárok Szabó Ferencz igazgató, Froesch Károly Kiss József és Szerdahelyi Adolf működnek. A polgári iskolának ez évben 57 tanulója volt, kik közül 29 siklósi, 14 baramya megyei és 14 idegen. A jövő tanév szeptember elsejével kezdődik s ez alkalommal a fokozatos haladás következtében megnyitattik a 4-ik osztály is. Megemlítjük még azt is, hogy a könyvtár előállításáról is Siklós nagyközség gondoskodik, amennyiben községi könyvtárát a tanintézetnek átadta s a tanári könyvtára 50 frtot szavazott meg.

Templomrablás. Mágocsi levelezőnk írja: Mágocson június hó 28-ára következő éjjelen ismeretlen tettesek behatoltak az izr. templomba és kiürítették az ott levő két perselyt, melyben állítólag 20 frt volt. De alighanem nagyobb szákmányra számítottak, különben bajosan követték volna el a gazok az emberföltötti fáradságba kerülő vállalatot. Kifizítették ugyanis a templom mellékszobájába vezető ablak erős vasracsosát, azután a mellékszoba és az előcsarnok közti ajtót. Itt megint egy zárt ajtóra bukkantak, ennek feltésetése után jutottak csak az Isten házába. A perselyek feltörése már könnyebb munka lehetett, ámbár ezek keresztvassal voltak ellátva. Hogy a templomban szükséges ezüstnemek után volt vágyuk, mutatja azon körülmény, hogy a torah-sekényben minden össze-vissza volt hányva. Corpus delictiképen ott találtatott egy hosszú bot, de nem hisszük hogy tulajdonosa jelentkezni fog átvételét végett. Pedig csak e módon volnának a tettesek — kik valószínűleg legalább ketten voltak — kipunthatók, mert az itteni rendőrség

három pandurból áll, kik nyomozásra qualificatiót alig bírnak, a hegyháti járás székhelye pedig sokkal messzebb, semhogy az ember kisebb károkat feljelentsen. E mellett az a kilátásunk is van, hogy a jövő évtől kezdve közbiztonsági viszonyaink még rosszabbra fordulnak, miután — mint halljuk — a csendőrség szervezésénél Mágoosok figyelmen kívül hagyták. Nem marad majd egyéb hátra, mint föliratot intézni a tisztelt ismeretlen tolvajokhoz és betűöklöz, a melyben szíves elnézésük és kegyelemért alázzal eszedünk.

Katonazenék Kaposvárott. A „Világosság” írja: A kaposvári katonai tisztikar, vegyest a közös hadseregbeli a honvédséggel, szombatra a Cserben júniást rendezett, mely lapunk zárta után volt megtartandó, s előrelátólag igen jól sikerült. A mulatságia Pécsről katonai zenekar érkezett. Az kár, hogy már pénteken este alarmozta a várost, fel s alá dübörögve és toribolva az utcákon, trombita recsegés és dolpergés közt, úgy hogy még este tíz óraker is rescegetek a házak ablakai, a merre elvonultak. Ez — megvalljuk, erről megvagyunk győződve — semmiféle valóban intelligens és rendezett városban másutt meg nem történhetett volna, mert abban ugyan semmi izlés nem volt s az egész lampion parádé tumultus csak arra való volt, hogy rontsa a nyilvános helyek adófizető tulajdonosainak az ünnepnapj bevételeit, és rontsa a színházi előadást, melyet a lármával absolute élvezhetetlenné tettek, s melyet pedig a közönség komolyabb része föbbre becsül, mint a katonai banda dreisrittes polkaiutemben kifutó magyar népdalindulót. Sokkal helyesebbnek találta volna mindenki, hogy a zenekar — ha már beakarta mutatni játkát — valamely meghatározott helyen játszott volna, hova a kinek tetszik, elment volna, a kinek pedig nem tetszik, vagy beteg volt, nem trombitáltak volna bele a fülebe. — Ez egyébiránt esekely jelentőségű körülmény, nevezetesebb az, hogy a majális sikerült.

Villám csapás. F. hó 26-án Szederkényben egy a réten haladó népesoportba a villám beleütött, egy leányt oly szerencsétlenül talált, hogy életben maradásához kevés a remény, egy asszonynak a jobb karját, egy legénynek pedig fülét sértette meg.

Levelczim. T. ez. adaton Huita Péter Nagy Samagy menyében nagy já Nos gaben kovaios segégg Nek a dasek Nagy János, a lakását nem tudom szederkényből bara Nyábul.

Gyermek öngyilkos. Pinezehelyről írják e hó 29-ről: Tegnap délután egy anya hazuról eltávoznán, egy 14 éves fiút hagyott otthon házőrzőnek, a gyermek azonban a helyett, hogy vigyázott volna, kiunt játszott és a házi disznó azalatt egy tyúkalj tojást megevett. A gyermek ezt későn vette észre, de annyira félt az anyjától, hogy kiment az istállóba és felakasztotta magát. A szülők hazaérve gyermekük hült testét találták meg.

Villám által öt haláleset. Mohácsról írják: f. hó 26-án d. u. 5 óra tájban felhő borult láthatárukra s többszöri dörgés reszkedteté meg a ezikázó villám által megvilágított levegőt. A határban munkások dolgoztak. A réti földeken kukorica kapások voltak, kik a föld közelében levő akác-fák alá menekültek a zuhogó eső elől. Egy erős esattanás után az egyik fa alatt álló gazda, Babos Jónás körültekint s látja, hogy két munkása a földön hever hozzájuk megy s mindkettőt halottnak véelve egy leánytól beüzent a városba, hogy kocsiát küldjenek értük; míg a kocsi kiment az esemény helyére, az egyik magához tért s orvoshoz vitetett, ki konstatálta, hogy testének jobb-felét érte az égitűz ereje; a halálosan suttottat pedig a kórházba szállították, honnan szerdán délután nagy részvét között tétett örök nyugalomra. A szerencsétlenek püspök-márokai illetőségűek voltak. A szigetben ugyanazon időtájban egy sokacot, név-

szertint Bárác Simát, ki szénagyújtással foglalkozott; a köldék határban pedig egy fiatal pástort némitott el örökre a villám. Hallomásunk szerint ugyanazon napon Dobokán is egy emberélet esett áldozatul. Mint utólagosan értesülünk, a püspök-márokai másik ember is meghalt a szenvedett sérelem következtében.

Milliók sommás pörben. Nemrég jeleztük, hogy a budapesti IV. ker. kir. járásbírótság előtt a „franco-magyar bank és érdektársai” fölperessége alatt 17.504,949 frt 29 kr. s jár. erejeig 1878. óta sommás per folyik a „magy. kir. kincstár” mint alperes ellen a károlyvárosi fiúmei vasut kiépítése körül felmerült túlköltségek megtérítése végett. Skoff Iván kir. járásbíró, a pör bírāja, a napokban hirdette ki ebben az unikumot képező pörben nagy jogi alapossággal indokolt ítéletét, melyben fölperes bankot és érdektársait keresetükkel elutasította s alperes részére 25,000 frt perköltség megtérítésére kötelezte. Fölperesek ezenkívül — eltekintve a szakértői szemle 103,000 frtra rugó költségétől és egyébtől — saját képviselőjüknek 65,000 frt perbeli munkadíjat tartoznak ízetni. A pörnyertes kincstár képviselője Simon Dezső meglepéssel fogadta az ítéletet, mely indokai közt tiszta részletességgel fejté ki, hogy fölperes vállalkozó a munkát nyilvánosan kiírt ajánlatra, 19 millió forintért vállalta volt el neki állott köteleességében az elvált általános tervre a részletterveket elkészíteni, melyek az államnak az alapszerződés szerint bemutatandók voltak a nélkül mégis, hogy azok jóváhagyása által ügyletújítás (novatio) jött volna létre, mint azt felperesek egyik jogalap gyanánt állítják. Az is bebizonyodott, hogy a vonal nem ment egészen új irányban s az eltérések a főtervel egy technikai alapon nyugodtak. Nem fogadta el a bíró a tévedés címét sem, mert fölperesek az ajánlatban annak idején tisztán kijelentették, hogy tudják mire vállalkoznak s a mennyiben időközben észrevették volna, hogy tévedésben voltak, köteleességükben állott óvással élni s nem az, a mit tettek, hogy a művet folytassák és befejezzék, miáltal reájuk is alkalmazást nyer az általános jogi elv: „Volenti non fit iniuria.” Az ítélet eme része kiemelkedő jogi szabotossággal bír. A szakértők vallomásait a bíró foképen azért nem vette figyelembe, mert azok az általános és részletes terv rendelkezéseit nem érintik s inkább csak a vasuti mű beszeretének kinyomozására szorítkoznak. Felperesi képviselő az ítélet ellen felelbezni fog.

A főrendiház reformja. A belügyminiszter következő rendeletet intézte a törvényhatóságokhoz: „A főrendiház ezélabvett újraszervezésének alapjául szolgáló adatokhoz szükséges egy névjegyzék készítése, a melyben ki legyenek mutatva az illető törvényhatóság területén létező családok, melyeknek férfi-tagja, törvényeink értelmében jogosultsággal bírnak arra, hogy a főrendiházba királyi meghívót nyerjenek. A szóban levő családok tagjai, a névjegyzékben egyenként sorolandók fel, valamint személyenként kimutatandó az általuk 1883-ban fizetendő (kirótt) egyenes földadó is. Felhivom tehát a törvényhatóságokat, hogy eme névjegyzék pontos és alapos elkészítése iránt haladéktalanul intézkedve, azt legkésőbb f. é. július végéig hozzám felterjesztani szoros köteleességének ismerje.”

Modern vértanuk. Oroszország egy kóstorának két apácája elhatározta, hogy ök önkényes vértanui halállal fognak meghalni. Kimentek tehát a temetőbe, ott két maglyát raktak, meggyújtották és aztán ráállottak. A tűz azonban egy kissé nagyon is forró lehetett, mert az apácák csakhamar leugrottak a maglyáról és meghemperegtek a hóban, hogy eloltsák égő ruháikat. Az egyik vértanúságra szomjazott hölgy súlyos égési sebeket kapott.

Egy tanuló gyilkossága okozott rendkívüli feltűnést Grácban, mint onnan táviratilag jelentik. Egy Nasko nevű 8-ik gimn.

osztálybeli tanuló délelőtt 10 óraker agyonlőtte Sanger tanárt, mert rossz osztályzatot adott neki. Az egyik Pozsonyban agyonlővi magát, a másik már praktikusabb, lelővi mindjárt a tanárját.

Postai megbízások Németországba. F. évi június hó 1-től kezdve Németországgal postai megbízások válthatók. Az osztrák-magyar monarchiából Németországba intézett megbízások 400 márka összegig, Németországból az osztrák-magyar monarchiába szóló megbízások 200 frt összegig terjedő követeléseket lehet beszedetni. A megbízásban a beszedendő összeget azon ország pénzürtékében kell kitenni, amely az összeg beszedésével van megbízva; Németországba szóló megbízásokban tehát márkában és fillérben. A megbízáshoz minden postahivatálnál kapható magyar, francia és német szövegű űrlapokat kell használni, melyeket németnyelven kell kitölteni és melyekhez a követelésre vonatkozó okmányokat vagy iratot (számla, váltó, nyugta szelvény stb. stb.) kell csatolni és azt bérmentett ajánlott zárt levélben közvetlenül azon németországi postahivatalhoz intézni, mely az összeget beszedje. E megbízáshoz több okmány (számla stb.) is csatolható, az esetben, ha egy és ugyanazon kötelezettre szólónak és értékük összesen 400 márkát meg nem halad. A megbízáshoz egy, a földadó címével és a szelvényen egyéb jegyzettel ellátott utalványi magyar, francia és német szövegű űrlapot lehet mellékelni, melyet azonban levéljegyekkel ellátni, vagy melybe az összeget beírni nem szabad. A Németországban érczpenzben beszedett összeg a posta-utalványon osztrákértékű bankjegyekre számíttatik át és az osztrák-magyar monarchiában az agio hozzászámításával bankjegyekben fizetetik ki; míg viszont az osztrák-magyar monarchiában bankjegyértékben beszedett összeg a postautalványon aranypenzre számíttatik át és Németországban az agio levonásával aranypenzértékben fizetetik ki. Kelt Budapesten, 1883. évi június hó 15-én. A közmunka-és közlekedésügyi m. kir. miniszteriumtól.

Öngyilkosság a fogságban. Weber J. szuloki m. k. pénzügyőr, ki egy baresi nagykereskedőhöz zsarló levelet írt, elfogott, de m. k. 22. Szigetváron épen Kaposvárra elkísérte előt a járásbírosági börtön helyiségeiben a börtönőr egy pár perenyi távozását arra haenzálta fel, hogy annak benn felejtett fegyverével föbe löje magát.

Egy herczeg lemondása. Sayn Witgenstein Sándor herczeg lemondott a witgenstein herczegi címéről és minden herczegi címmel összefüggő vagyoni jogokról, valamint német nemességéről, kivánatára azonban kegyelem utján Hackenberg grófi nevet kapott a császártól. A herczeg egy állásának meg nem felelő házasság kötése miatt kényszerítették a lemondásra.

Hűsítőket a nyár folyamán mindenfelől ajánlanak s ép ezért a választás nehéz s gyakran csalódunk. Tudvalevő dolog, hogy eredményes hűsítő-italok a savanyúvizek s ha ezeket vizsgáljuk, úgy figyelmünket első sorban a „krondorfi” vonja magára, mint olyan, mely Gindl Vilmos prágai es. kir. tanár vegyelemzése szerint, a belföld alcaicus savanyúvizei között az első helyet foglalja el. A krondorfi „Stefánia koronaherczegnő forrás”, ugy tisztaságánál, mint dus szabad és köttött szénsav tartalmánál s a benne foglalt szénsavas mész és natron miatt a savanyúvizekhez köttött legkövetlebb igényeknek is megfelel. Ennek folytán a forrásnál Krondorfban a legnagyobb tevékenység uralkodik s így lehető, hogy a krondorfi víz minden ásványviz kereskedésben, ugy a vendéglőkben is friss töltésben kapható legyen és pedig 1/2-től 1 1/2 literes üvegekben.

Ajánlat Pécs szab. kir. városban építendő vízvezeték létesítésére vonatkozólag.

(Folytatás.)

Városi csőhálózat.

Az előbbmondottak szerint, a városi csőhálózat két elkülönített övkörből áll, mely lényegében külön külön körzési rendszert képez, és csak a külvárosok legvégeiben fog ettől eltérni, az elágazási rendszer alkalmazása mellett, miután másrészt különösen haszon elérése nélkül a költségek aránytalanul szaporodnának.

Az öttöttes duglyacsővekből álló vezetékek műszakilag tömörítendő kender és ólommal és az utca felszín alatt 1-4 méter mélységbe fektetendő, mely mélységtől csak helyi vagy külön czélok által megszabott esetekben lehet eltérni.

A fenővkörben.

125 m m átmérővel.	
Ágoston-utca hossza	345 mét.
Kálvária „ „ „	470 „
Bátory „ „ „	„
Atilla „ „ „	505 „
Makár „ „ „	„
	1320 „

100 m m átmérővel.	
A felső víztartó medenczétől a környéken, Kis-Boldogasszony- és Felsőputtulla-utczán át az alsó víztartó medenczéig hossza 650 m m.	
Felső-Haviboldogasszony-utca „	115 „
Agoston-utca hossza	470 „
Alsó-Haviboldogasszony-utca h.	165 „
Mária-utca hossza	560 „
Anna „ „ „	485 „
Petrezselyem-u. „	480 „
Árpád- és Klímo-utca hossza	140 „
Plébánia-utca „	300 „
Xaver „ „ „	320 „
Makár „ „ „	540 „
Kisrókus „ „ „	135 „
	4360 „

80 m m átmérővel.	
Hegyallja-utca hossza	330 mét.
Tettye „ „ „	130 „
Alsó-Haviboldogasszony-utca hssz.	75 „
Könyök- és Erzsébet „ „	625 „
Orsolya-utca „ „	170 „
Föld „ „ „	170 „
Nagy-Flóris-utca „ „	100 „
János „ „ „	180 „
Mór „ „ „	60 „
József „ „ „	435 „
Papnövelde „ „ „	240 „
Széchenyi-tér (keleti oldal)	70 „
Szepesy-utca „ „ „	175 „
Káptalan „ „ „	280 „
Zöldfa- és Antal-utca „ „	150 „
István „ „ „	175 „
Kaposvári „ „ „	160 „
Nyil „ „ „	90 „
Árpád „ „ „	165 „
Klímo „ „ „	200 „
Árpád és Tábor „ „ „	130 „
Radnits „ „ „	110 „
Kisgyűd „ „ „	220 „
Kisrókus „ „ „	140 „
Kiskereszt „ „ „	120 „
	4740 „

60 m m átmérővel.	
Felső-Haviboldogasszony-utca h.	230 mét.
Felsőputtulla-utca hossza	280 „
Kis-Boldogasszony-utca hossza	50 „
Tettye „ „ „	120 „
Papnövelde „ „ „	150 „
Nagy-Flóris „ „ „	150 „
Mór „ „ „	245 „
Kis-Flóris „ „ „	230 „
Plébánia „ „ „	65 „
Széchenyi-tér (keleti oldal)	140 „
„ (nyugati oldal)	60 „
Vörösmarti-utca hossza	90 „
Scitovszki-tér „ „ „	140 „
Klímo-utca „ „ „	110 „

Tábor „ „ „	120 „
Bálics „ „ „	130 „
	2305 „
II. Alövkör.	
200 m m átmérővel.	
Alsó víztartó medencze, Tettye-utca és Sörház-utca hossza	570 mét.
	570 „
175 m m átmérővel.	
Király-utca hossza	569 „
	560 „
150 m m átmérővel.	
Széchenyi-tér, Ferecziek-u. hossza	570 „
	570 „
125 m m átmérővel.	
Fő-utca hossza	350 mét.
Felsőmalom-utca hossza	360 „
Ország-út (siklósi külváros) hossz.	400 „
Irgalmasok-utca „ „	325 „
Ország-út (szigeti külváros) „	315 „
	1750 „

(Folytatása következik.)

Levelezés.

Szederkény, 1883. június hó 26-án.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

A „Fünfkirchner Zeitung“ 50-ik számában, „Aeusserungen des Publikums“ czimvel, a helybeli községi előjárók által aláírva, ugyanezek a szederkényi pósthivatal ellen támadást intéznek, mintha itten rendtelenséget tapasztalhatott volna valaki.

E czikk — sajnos — ismét az itteni előjáróság erkölcsi romlottságának bizonyítványa, mert eddigelé még nem létezett, hogy hiteles rágalmaszások láttak volna napvilágot, mint ezt a fenn idézett lapban láthatjuk.

Az előjáróság bizonyítja: hogy e pósthivatalban rendtelenség, hanyagság uralkodik, ép mintha nem volna póstaigazgatóság aki ezt észrevegye ha ugyan volna; bizonyítja továbbá, hogy a hivatalos órák alatt koreszmában vagyok található, holott soha egy perczet sem töltöttem ott, mit az alábbi bizonyítvány eléggé feljuttat, valamint azt is, hogy e hivatal vezetése kifogástalan pontossággal teljesítették, még ha távollétem alatt helettes végzi is teendőimet.

Már most kinek rójjuk fel ezen óriási botlást az életpályán?

Az előjáróság ezt a jegyző tudta nélkül tette: azonban van helységünkben egy néptanító, ki már egy ízben írásbeli feljelentést íratott alá s hitelesített az előjárósággal, melyben a póstaigazgatóságnak tudtára adja, miszerint általam hivatalom hűtlenül vezetetik, miután az ellenkező bizonyított be, azon kérdést intézem a nyájas olvasó közönséghez, vajjon minő jellemet fog egy ilyen nemtelen, hazug ember az ifjuságra oltani?

Itt a baj! ez ad fogalmat mindenkinek a szederkényi előjáróság és az alsóbb osztályú nép erkölcsi állapotáról.

Igy hát ama négy szederkényi előjáró hiteles rágalmat vissza utasítom és maradok tek. szerkesztő urnak kész szolgálja

Fülöp Ignác.

helyettes póstamester Szederkényben.

Nyilatkozat:

Alőírottak készséggel oda nyilatkoznak: miszerint a szederkényi kir. pósthivatal Fülöp Ignác helyettes póstamester ur által pontosan és kifogástalanul vezetetik.

Otczka Géza s. k., gyulai bérlő, Wittenbarth Gyula s. k., belvárdi bérlő, Krauser Bernáth s. k., nyomjai kereskedő, Wittenbarth Péter s. k., Nyomja, Schulz József s. k., nyomjai vendéglős, Hirschfeld Adolf s. k., szederkényi kereskedő, Ugrósdy Adolf s. k., jegyző, Nehr Ferenc s. k., monyoródi tanító, Mostbacher Filip s. k.,

szederkényi birtokos, Horváth Antal s. k., malomtulajdonos Kéménden, Witzl Gáspár s. k., nyomjai bíró, Radó Dezső s. k., kéméndi káplán, Gurrath Adam s. k., kéméndi bíró, K. Pauli s. k., Schade Herman s. k., kéméndi kereskedő, B. Schade s. k.

Nyilatkozat:

Alőírt nyilatkozatom ünnepélyesen, hogy Fülöp Ignác szederkényi h. póstamester ur nálam, illetve koreszmában, hivatalos óra alatt még soha sem volt található s az ellene emelt vád koholmány.

Szederkény, 1883. június hó 26-án.

Schulz József s. k., nyomjai vendéglős.

Közigazdaság.

A vetések állásáról a földművelési miniszteriumhoz beérkezett jelentések szerint, a legutóbbi esőzések az őszieken, különösen a buzavetéseken a szemek kifejlődését általában előmozdították s a fejlődésükben visszamaradt tavasziak és kapás növényekre is jótékonyan hatottak. Azonban több helyt, különösen Trecsén, Baranya, Sopron, Vas, Zala, és Szolnok-Doboka megyékben a vetések a tulságos növéstük folytán megdültek. Felhőszakadás és jégeső Nyitra, Baranya, Vas, Krassó-Szörény, Temes, Brassó és Csk-megyék egyes járásában okozott jelentékeny károkat. A vetések, főképa tavasziak, ugyszintén a kapásnövények javulását jelzik Bars, Nógrád, Pozsony, Ung, Zemplén, Győr és Komárom megyékből. A repezék általában gyenge, helyenként bő termést adnak. A rétek és a mesterséges takarmányművek egészben véve jó, helyenkint középszerű termést nyújtanak. Gyümölcs és szőlő általában sok mutatkozik.

A rozsa elterjedéséről a legutóbbi 8 nap alatt 141 járásból 531 jelentés érkezett be, melyeknek alapján a vész elterjedéséről és nagyságáról a következők tétetnek közé: A királyhágóntuli kerületből mindenünnen apadást, sőt Maros-Torda-megyéből a baj megsemmisítő jelentik; növekedés egyedül Kolozs megyében észleltetett, hol a baj késői fellépése következtében kárt okozni nem fog. A felvidéken a 16—24-ike között volt esőzések következtében növekedést jelentettek Sáros, Gümör, Hont és Nyitra megyék egy részéből, míg Abauj-Torna, Borsód, Bars megyékben a rozsa megállapodását, addig Pozsony és Trecsén megyéből a vész határozott apadását jelentik. Sokkal nagyobb mérvű terjedést jelentett a 16—24 ik között beállott esős esőzések következtében az alföld északi része. Nevezetesen Hajdumegyéből, hol a baj fokozódik, valamint Pestacgye egy részéből és Jász-Nagykun-Szolnok megye középtiszai járásból, míg Szabolcs, Szilágy és Bihar megyéből a vész apadást jelentik. Ugyancsak az időjárás kedvezően volt miatt érkeztek panaszok az alföld deli részét képező IV-ik kerületből is, hol apadás egyedül Arad megyében volt észleltetett. Békés és Csanád megyék szikes kemény talajjal bíró kerületeire egyáltalán semmit sem értett. A dunántuli kerületben, hol legnagyobb mértékben terjedt el, Sopron, Győr, Komárom, Zala, Somogy és Vas megyékben a rozsa egy állapotban van, míg Vas, Baranya, Somogy és Tolna megyék néhány helyein a baj emelkedett; apadást csak Esztergom megyéből jeleztek. Az esős időjárás miatt a rozsa már nemcsak a levelekre, hanem némely helyen a szárazakra, sőt kis mértékben a kalgázra is átesapott; míg más vidékén a vész szűk korlátok között maradt. A buzán kívül az árpa levelét is megtámadta Csanád, Bács és Bihar megye némely vidékein; míg az utóbbi megyében még a zablevelre is átalment. — Győrmege tőszigeti járásában, Hajdu és Baranyamegyében imitt-amott az ősziig lépett fel, valamint Bihar, Baranya és Somogy megye némely vidékein a szipoly nevű bogárraj tömegesen jelent meg.

Figyelemre méltó!

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudtára adni, hogy építkezés miatt üzlet-helyiségemet ideiglenesen elhagynom kellett s üzletemet

Fő-utca a városház épületében levő bolthelyiségbe (Hamerli J. ur keztyü-üzlete mellett) tettem át.

Ez utóbbi azonban oly szűk, hogy nagy árukészletemet abban el nem helyezhetem s így engedve a kényszerűségnek, árucikkeimet **tetemesen le szállított árak mellett kiárúsítom.**

Minél számosabb látogatásért esedez tisztelettel

Kepes Kálmán.

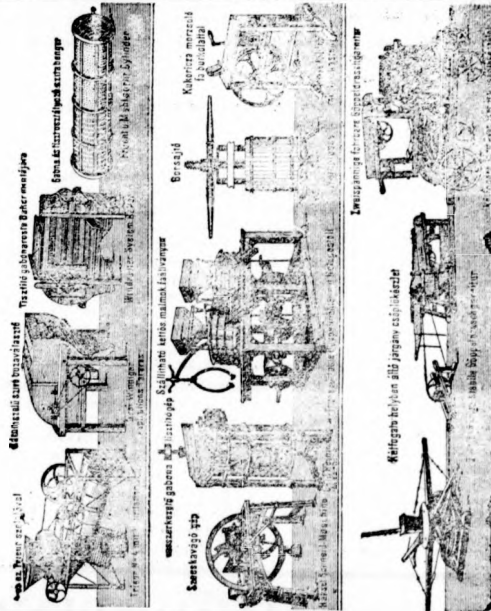
Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítettek.

219

Gutjahr és Müller

BUDAPESTEN.

Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár
a Margithid közelében, ajánlják szolid szerkezetű s javított gyárt-
mányukat, mint:

Trieurök gazdaság számára: Jármany-Cseplőgépek, Szedelő-rosták, Kukorica-mor-
szók, Szekavágók, Borsajók.
Különlegességek málok számára: Duplamalmok, Malom trieurhenger, Gabona-össz-
tályozó hengerek, Koptatógépek, Dara-vaslaszógépek, Taratók, Detacherók
Malom-alketreszkek: Trausmissziók, Szíjkerékek.
Rostalemezek: Cseplőprostaták, Liszthenger-szítták, Koptató-lemezek, Ráspoly-
lemezek stl.

Árjegyzékek kivanatra ingyen és bérmentve.

Poudre digestif & aperitif de Vichy.

Biztos segély a gyomor bajok és annak következményei ellen.

Az egészség fentartása

egyes egyedül csak a jó emésztés fentartása és előmozdításán alapszik. — Az emésztés szabályozására a legjobbnak bizonyult orvosszer a már ismeretes és közkedvelt

Vichy [emésztő-por]

teljesen megbízhatóan a legjobbnak bizonyult be mindennemű emésztési bántalmaknál, nevezetesen az étvágyhiány, a savanyu felbőfögés, a puffadás, émelygés, has- és gyomorfájás, a gyomorgöres, a gyomornak ételleli túlterhelése, aranyeres bántalom és bélbajoknál; és az emésztés összes működésére élénkítőleg hat, s a beteg testnek előbbeni ereje és egészsége ismét megadatik.

Kapható a központi raktárban Gerr Hugo gyógy-
szertárban Nagymarton (Sopronmegye), Pécsét Kovács
Mihály ur gyógytárban, valamint az ország nagyobb gyógy-
táraiban.

232

Kitüntettetett Bécs, Triest 1882, Kecskemét, Fehérvár, Wels.

Egger-féle dijjuntalmazott különlegességek.

Az Egger-féle mellpastilla, általánosan ismert és kitüntettet szer **köhögés, rekedtség és elnyálkásodás** ellen, elanynyira, hogy számos bel- és külföldi szaktudós e nembn a legjobbnak ismerte el. A 25 és 50 kraj czáros eredeti dobozok Magyarország minden nagyobb gyógyszerárban kaphatók.

Gyomor baj ellen Egger-féle Sodapastillák mindenféle **gyomor-
bajok, emésztéshiany, gyomorhév, béltunya-
ság, görvény, halványosság, ismétlődő főfájás ellen.** Ezen pastillák, melyek egy ezen czéla készült és szabadalmazott gépen készülnek, könnyen ol-
vadnak, kellemes ízűek és elősegítik a könnyű lélegzést. — Egy eredeti doboz utasítással 30 kr.

Egger zuzmóhnövény czukorkái, (lichenis carrag-
hen) a legfinomabb anyagból készült, hatásnak nedvesítő köhögési inger csillapító szer. Igen kellemes gyümölcsízűek, különösen óvják a légzési szerveket a száradás-
tól. Szónokok, bírók, színészek, tanítók, különösen mindazok, kik hivatá-
suknál fogva sokat beszélnek, el ne mulaszták ezen kitűnő czukrokat használni. — Dacára jóságuk könnyen beszerezhető, 1 doboz 15 kr.

Egger val. mandula formájú maláta bonbon
Csomagolva, valódi amerikai hártya-papirzacskókban. Bistos óvszer köhögés, rekedtség és gége kiszáritás ellen. Igen tiszta maláta-kivonatokból és czukorból vannak készítve és nem képeznek semmiféle gyomorsavat. Egy eredeti zacskó 10 kr.

Ezen különlegességek városunkban eredeti árban kaphatók: Kunz Ferd. gyógyszerész úrnál, Kovács M. gyógyszerész úrnál, Sipőcz István gyógyszerész úrnál és az Irgalmasrend gyógyszerárban.

86